

20.000 thuiszitters

Petra's dochter (15) zit al 6 jaar thuis: 'Ze kan wel leren, maar niet op school'

Het aantal kinderen die thuiszitten omdat ze in het reguliere onderwijs niet op hun plek zijn, blijft maar toenemen. Vorig jaar stonden 20.000 kinderen als thuiszitter geregistreerd. Eén van hen is de dochter van Petra de Blok, die al ruim zes jaar niet naar school gaat.

"Ze gooide helaas geen stoelen door de klas", verzucht Petra de Blok. Haar dochter (15) was 6 toen ze de diagnose PDD-NOS kreeg, maar de school zag geen probleem omdat ze geen gedragsproblemen had. "Mijn dochter is internaliserend. Dat betekent dat ze sociaal wenselijk gedrag vertoont door zich te spiegelen aan haar omgeving, iets dat veel voorkomt bij meisjes met autisme."

Overprikkeld

In de klas liet ze haar emoties niet zien, maar thuis was dat anders. "Ze ging huilend naar school en kwam 's middags totaal overprikkeld thuis. In groep 3 ging het nog redelijk dankzij een geduldige juf, maar in groep 4 ging het helemaal mis. Ze werd ziek door alle spanning en sliep en at slecht."

'Meer geld voor alternatieve scholing'

Vandaag debatteerde de Tweede Kamer over de kwestie rondom de thuiszittende leerlingen. Onderwijsminister Dennis Wiersma geeft aan te zullen kijken naar een verzoek van de SP om [geld beschikbaar te stellen](#) voor initiatieven om kinderen te helpen die in het reguliere onderwijs niet kunnen meekomen.

Het gaat dan om plekken waar kinderen in de praktijk dingen kunnen leren, zoals programmeren, lassen of houtbewerken. SP-Kamerlid Peter Kwint heeft het over 'initiatieven waar thuiszitters echt opbloeien, kinderen die eerder depressief thuiszaten'.

Wachtlijsten

Pedagoog Marieke Bardoel ziet dat steeds meer kinderen vastlopen in een schoolsysteem dat voor hen niet werkt. Ze is directeur van het Bureau voor Pedagogiek, dat gespecialiseerd is in het begeleiden en behandelen van (dreigende) thuiszitters. "Wij hebben nu wachtlijsten omdat we de vraag niet meer aankunnen. Dat is heel vervelend omdat er zo weinig voor deze groep kinderen is."

De grootste groep thuiszitters waar Bardoel mee werkt, zijn kinderen en jongeren met autisme, AD(H)D, angsten, depressies, trauma's en hechtingsproblemen. Volgens de pedagoog ligt de focus door onmacht en gebrek aan kennis vaak bij het gedrag van een kind en niet bij de onderliggende redenen. "Het kind gaat dan op zijn tenen lopen om mee te kunnen in het schoolsysteem en dan stapelen de problemen zich op."

Dat gold ook voor Petra's dochter. In het speciaal onderwijs was voor haar geen plek, dus stapte ze over naar een kleinere reguliere basisschool. De klassen waren kleiner en er was meer ruimte voor ondersteuning, maar ook hier ging het uiteindelijk mis. "Qua IQ kon ze het goed aan, maar door haar enorme prikkelgevoeligheid kostte het haar heel veel energie om de hele dag op school te zijn."

Lees ook:

[Kamer vraagt om extra maatregelen voor thuiszittende kinderen](#)

Toen de samenstelling van de klas in het nieuwe schooljaar veranderde, raakte het meisje zo overbelast dat ze in een psychose belandde. "Dat je ziet hoe je kind van de wereld raakt en niet meer kan lopen en eten, wens je echt niemand toe." Aan de diagnose PDD-NOS werd de ontwikkelingsstoornis McDD toegevoegd, wat betekent dat Petra's dochter moeite heeft om met haar eigen gedachtes en emoties om te gaan. "In haar geval spelen angsten en fantasieën een enorme rol in haar leven. Daardoor is het voor haar moeilijk een vraag op een logische manier te beantwoorden."

Persoonlijke begeleider

Volgens Petra had het geholpen als in de klas een begeleider naast haar dochter had gezeten die kon uitleggen dat de som op het bord dezelfde is als die in haar boek, maar dan met andere getallen. "Nu begreep ze vaak niet wat de leraar van haar wilde en raakte ze zo gestrest dat het niet meer lukte." Ze viel definitief uit toen de Cito-toets eraan kwam en alle veranderingen haar te veel werden.

Pedagoog Bardoel ziet dat het schoolstelsel prestatiegerichter is geworden en minder ruimte biedt voor maatwerk. "Er zijn meer toetsen, deadlines en spreekbeurten die gegeven moeten worden en daar krijgen deze kinderen veel stressklachten van. Hoe ouder kinderen worden, hoe minder daar op geanticipeerd wordt." Ook het personeelstekort in het onderwijs zou volgens Bardoel een reden kunnen zijn voor de grote schooluitval van leerlingen. "Een kind met autisme kan niet goed tegen

veranderingen. Als door personeelstekort iedere keer een andere juf of meester voor de klas staat, kan dat funest zijn."

Lees ook:

[Ouders van thuiszittende kinderen wanhopig: 'Politiek moet ingrijpen'](#)

Om thuiszitten te voorkomen, is het volgens de pedagoog belangrijk dat zo vroeg mogelijk wordt opgemerkt wat er met een kind aan de hand is. "Als je er op tijd bij bent, zijn de problemen nog niet zo groot en kun je schooluitval wellicht voorkomen. Dat doe je vooral door naar de kinderen te luisteren, want ze weten heel goed zelf wat hen belemmert om hun schoolwerk te kunnen doen."

In een kringetje draaien

Om meer bewustwording te creëren, heeft Petra zich aangesloten bij twee belangengroepen die zich sterk maken voor thuiszitters: Onderwijsaffaire en Boze Ouders in het onderwijs. "Ik spreek veel ouders die net als wij heel lang in een kringetje van niet passend onderwijs draaien. De leerplicht is een gedrocht met regeltjes waar niet aan getornd kan worden. Dat moet veranderen. Er moet meer geld en ruimte komen voor initiatieven voor kinderen die niet op een school kunnen leren."

De strijd om passend onderwijs voor haar dochter heeft Petra en haar dochter veel gekost. "De vele dossiers, gesprekken met leerplichtambtenaren en zelfs dreigingen van Veilig Thuis-meldingen hebben voor chronische stress gezorgd. En dat niet alleen: doordat mijn dochter thuiszit en zorg in nabijheid nodig heeft, kan ik niet meer werken."

Petra's dochter gaat nu al zes en half jaar niet naar school. "Als ik eerder had geweten wat mijn dochter nodig had, dan was ik misschien wel helemaal niet aan een school begonnen. Ze kan leren, maar niet in een schoolgebouw." Toch betekent dat niet dat ze stilzit: er wordt gekookt met een coach, ze helpt in een boerderijwinkel, ze krijgt iedere donderdag les uit haar Engelstalige biologieboek. "Daar fietst ze fluitend doorheen."